

HUOMIO! LUE TÄMÄ:

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen johtoryhmän 2.10.2019 päätöksen mukaisesti Energiapalvelujen toimenpideohjelman kohdassa 1.2 määritettyä toimenpideohjelman kohderyhmää on laajennettu.

Energiapalvelujen toimenpideohjelmaan liittynyt tai liittyvä yritys voi liittää sopimukseensa myös sen hallinnassa olevan vesiliiketoiminnan.

Kohderyhmän laajennusta koskeva ohjeistus löytyy tämän dokumentin viimeiseltä sivulta.

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimus Energiapalvelujen toimenpideohjelma

Tällä toimenpideohjelmalla Energiateollisuus ry (jäljempänä Toimialaliitto) toteuttaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusta, joka on työ- ja elinkeinoministeriön (jäljempänä Ministeriö), Energiaviraston, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n (jäljempänä Keskusliitto) ja sen toimialaliittojen sekä Metsäteollisuus ry:n välinen sopimus energiankäytön tehostamisesta vuosina 2017–2025.

Ministeriön, Energiaviraston, Keskusliiton ja sen toimialaliittojen sekä Metsäteollisuus ry:n yhteinen johtoryhmä seuraa ja ohjaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toimeenpanoa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen kehittämiseksi. Sopimuksen lähtökohdat ja perusteet sekä johtoryhmän tehtävät on kuvattu edellä mainittujen sopimusosapuolien allekirjoittamassa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksessa.

Toimenpideohjelmaa toteuttamalla varmistetaan, että loppukäyttäjillä on saatavissa kilpailukykyisesti hinnoiteltuja energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä (jäljempänä energiapalvelut) ja että niitä edistetään.

Energiapalvelujen toimenpideohjelma sisältää myös sähkön siirron ja jakelun sekä kaukolämmön ja -jäähdytyksen jakelun ja erillistuotannon energiatehokkuuden parantamismenettelyt. Tämä toimenpideohjelma ei koske sähkön erillistuotannon eikä lämmön ja sähkön yhteistuotannon energiatehokkuuden parantamista. Yritykset, joilla on em. tuotantoa, liittyvät koko tuotantonsa osalta energiantuotannon toimenpideohjelmaan.

Tässä toimenpideohjelmassa on esitetty ne tavoitteet ja velvoitteet joihin Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyvä yritys (jäljempänä Yritys) sitoutuu sekä sopimuksen irtisanomiseen, erottamiseen ja irtautumiseen liittyvät menettelyt ja mahdolliset seuraamukset. Lisäksi tässä toimenpideohjelmassa on esitetty sopimuksen mukaiset Ministeriön, Energiaviraston ja Toimialaliiton toimet sekä energiatehokkuussopimuksitoiminnan liittymä energiatehokkuuslain toimeenpanoon suuressa yrityksessä.

1 Sopimuskausi, kohderyhmä ja yrityksen liittyminen

1.1 Sopimuskausi ja sopimusjaksot

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen sopimuskausi 2017–2025 kattaa kaksi jaksoa: sopimusjakso 2017–2020 (4 vuotta) ja sopimusjakso 2021–2025 (5 vuotta), yhteensä 9 vuotta.

1.2 Kohderyhmä

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen Energiapalvelujen toimenpideohjelmaan liittyvät kaukolämpöä ja kaukojäähdytystä loppukäyttäjille toimittavat sekä sähkön siirtoa, jakelua ja vähittäismyyntiä harjoittavat yritykset.

Energiapalvelujen toimenpideohjelma sisältää myös kaukolämmön tuotannon energiatehokkuuden parantamismenettelyt silloin, kun yrityksellä on ainoastaan kaukolämmön erillistuotantoa.

1.3 Yrityksen liittyminen

Yrityksen liittymisellä Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen tarkoitetaan Yrityksen liittymistä erillisellä liittymisasiakirjalla yhteen tai useampaan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelmaan.

Yritys liittyy energiapalvelujen toimenpideohjelmaan toimittamalla asianmukaisesti täytetyn allekirjoitetun liittymisasiakirjan ja sen liitteenä olevat liittymistiedot Toimialaliitolle. Yritys liitetään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen, kun Toimialaliitto on todennut yrityksen toimittaman allekirjoitetun liittymisasi-

kirjan ja liittymistiedot asianmukaisiksi ja on toimittanut niistä jäljennöksen Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin.

Yrityksen irtisanoutumiseen ja erottamiseen liittyvät menettelyt ja mahdolliset seuraamukset on kuvattu kohdassa 5.

2 Toimenpideohjelman tavoitteet

2.1 Toimialaliiton tavoite

Tavoitteena on saada 80 prosenttia loppuasiakkaille siirretystä sähköstä (sähkönjakelu), loppuasiakkaille myydystä sähköstä (sähkönmyynti) ja loppuasiakkaille myydystä kaukolämmöstä sopimuksen piiriin vuoden 2018 loppuun mennessä.

Toimenpideohjelman ohjeellisena tavoitteena on toteuttaa toimia, jotka johtavat 200 GWh:n sähkösäästöön sähkön siirto- ja jakeluhäviöissä ja kaukolämmön tuotannon ja siirron sähkön kulutuksessa sekä 200 GWh:n säästöön kaukolämmön jakeluhäviöissä ja erillistuotannon polttoaineiden kulutuksessa vuoteen 2025 mennessä verrattuna tilanteeseen ilman näitä uusia toimia.

2.2 Yrityksen tavoitteet

2.2.1 Asiakkaiden energiankäytön tehostaminen

Yrityksen tavoitteena on toteuttaa energiatehokkuustoimia yhdessä energiapalveluja vastaanottavien asiakkaiden kanssa. Toimet kohdistuvat erityisesti asiakasryhmiin, jotka eivät ole muuten energiatehokkuussopimustoiminnan piirissä. Tavoitteena on merkittävästi edesauttaa energiatehokkuusdirektiivin energiansäästö-tavoitteiden saavuttamista näiden asiakkaiden energiankäytössä vuosina 2017–2025 verrattuna kehitykseen ilman näitä energiatehokkuustoimia.

Toiminnan laajuutta, laatua ja kehittymistä tarkastellaan energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoitujen toimenpiteiden perusteella. Näiden tietojen avulla arvioidaan myös energiatehokkuussopimukseen liittyneiden yritysten asiakkaisiin kohdistuvien toimien energiansäästövaikutukset kansallisella tasolla.

2.2.2 Yrityksen oman energiankäytön tehostaminen

Tavoitteen asettaminen

Tavoite Yrityksen oman energiankäytön¹ tehostamiselle asetetaan sähkön siirron ja jakelun sekä kaukolämmön jakelun ja erillistuotannon energiatehokkuudelle.

Yritys asettaa energiatehokkuussopimukseen (2017–2025) liittyessään ohjeellisen energiansäästö-tavoitteen energiamääränä (MWh) vuodelle 2025 ja välitavoitteen vuodelle 2020. Tavoite² lasketaan Yrityksen viimeisimmän liittymishetkellä käytettävissä olevan toimintaa edustavan kalenterivuoden energiatiedoista. Toimialan tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että kukin Yritys asettaa lähtökohtaisesti vähintään 6 prosentin tehostamistavoitteen.

Mikäli sopimuksen voimassaolon aikana tapahtuneista merkittävistä rakenteellisista tai omistuksellisista muutoksista johtuen Yrityksen asettama suhteellinen (%) tehostamistavoite muuttuisi oleellisesti alkuperäisestä, voi Yritys tarkistaa säästö-tavoitteen (MWh) vuosille 2020 ja 2025 uutta tilannetta vastaavaksi ilmoittamalla muutoksesta ja sen perusteista vuosiraportoinnin yhteydessä energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään.

¹ Sähkö, lämpö ja polttoaineet

² Tavoite lasketaan siitä energiamäärästä, johon yrityksellä tosiasiasiallisesti on mahdollisuus vaikuttaa. Energiatehokkuustoimet kohdistetaan esim. sähkön ja kaukolämmön siirron ja jakelun häviöiden pienentämiseen sekä kaukolämpöverkon pumppauksen ja kaukolämmön erillistuotannon tehostamiseen (hyötysuhteen parantaminen, omakäyttö-energia).

Yrityksen asettaman ohjeellisen energiansäästö tavoitteen seuranta

Ohjeellisten tavoitteiden saavuttamisen seurantaan hyväksytään Yrityksen sopimuskaudella 2017–2025 toteutetut energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään raportoidut toimenpiteet, joiden energiansäästövaikutus on edelleen voimassa tarkasteluvuonna ja jotka koskevat yrityksen tavoitteiden määrittämisessä mukana olevaa energiankäyttöä.

Tässä toimenpideohjelmassa energiansäästöllä tarkoitetaan aktiivisin toimenpitein aikaan saatua toimenpiteen kohteena olevan energiankulutuksen vähentämistä nykytasosta verrattuna siihen energiamäärään, joka toteutuisi ilman aktiivisia toimenpiteitä. Vastaavalla tavalla energiansäästöksi voidaan laskea aktiivisin toimenpitein saavutettua tulevan energiankulutuksen vähentämistä.³ Säästetty energia (kWh/a) määritetään mittaamalla ja/tai laskennallisesti arvioimalla energiansäästötoimen kohteena oleva kulutus ennen toimenpiteen toteuttamista ja sen jälkeen siten, että energiankulutukseen vaikuttavat ulkoiset olosuhteet vakioidaan. Yrityksen energiankäytön¹ ei edellytetä tavoitevuosina 2020 ja 2025 olevan sopimukseen liitettyä lähtötilannetta alhaisempi.

3 Toimenpideohjelman toteuttaminen

3.1 Toimialaliiton velvoitteet

Toimenpideohjelman tavoitteen saavuttamiseksi Toimialaliitto

- perustaa ohjausryhmän tai nimeää muun tahon, jossa toimenpideohjelman toimeenpanoa seurataan ja käsitellään vähintään kerran vuodessa
- kannustaa ja opastaa yrityksiä liittymään Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen sekä osallistuu sopimuksen käyttöönottoon ja sen toimeenpanon tukemiseen
- tarkistaa yrityksen allekirjoittaman liittymisasiakirjan asianmukaisuuden ja liittää Yrityksen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen allekirjoittamalla Yrityksen hyväksytyyn liittymisasiakirjan sekä toimittaa allekirjoitetun jäljennöksen Motiva Oy:lle merkittäväksi liittymisrekisteriin
- käsittelee Energiaviraston kanssa ennen liittymisasiakirjan allekirjoittamista Yrityksen esittämät erityisen perustellut syyt, mikäli Yritys esittää liittyessään pienempää tavoitetta kuin lähtökohtaisesti toimenpideohjelman kohdassa 2.2.2 on kuvattu
- osallistuu yhdessä muiden Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen sopimusosapuolien kanssa energiakatselmus- ja -analyysitoiminnan edistämiseen ja tuloksista ja energianhallintajärjestelmien hyödyistä tiedottamiseen kertomalla mm. konkreettisista hyvistä esimerkeistä
- opastaa toimenpideohjelman liittyneitä yrityksiä raportoinnissa ja osallistuu toimenpideohjelmaa koskevan vuosittaisen raportoinnin valmisteluun ja vuosiraporttien laatimiseen⁴
- osallistuu sopimuksen toimeenpanoon liittyvien oman alansa kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen yhdessä muiden sopimusosapuolten kanssa
- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton, tähän sopimukseen liittyvien oman toimialansa yritysten, Energiaviraston sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa
- erottaa Yrityksen, mikäli Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen johtoryhmä on näin päättänyt.

³ Esimerkiksi: (i) uuden energiatehokkaan kapasiteetin rakentaminen (uusinvestointi) siltä osin, kun se korvaa olemassa olevaa poistuvaa kapasiteettia, (ii) kokonaan uuden kapasiteetin rakentaminen siltä osin, kun sen energiatehokkuus on normaalitasoa parempaa ja (iii) yksittäisen ecodesign-tasoa paremman laitteen (esim. moottorit) hankinta.

⁴ Raportti sisältää yhteenvetotietoa yritysten vuosittain raportoimista tiedoista.

3.2 Ministeriön velvoitteet

Tavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat, Ministeriö

- tukee energiatuen myöntämiseen liittyvien ehtojen mukaisesti Yritysten energiansäästöä koskevia energiakatselmuksia ja -analyysijä⁵. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen
- tukee Yrityksen energiakatselmuksissa ja -analyysissä tai vastaavissa selvityksissä todettuja, energiatuen yleiset ehdot täyttäviä, energiansäästöön liittyviä investointeja. Etusijalla ovat uusien teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa edistävät hankkeet. Tuen suuruutta määrättäessä otetaan myönteisenä tekijänä huomioon Yrityksen sitoutuminen pitkäjänteiseen energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen
- osallistuu Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Energiaviraston, Keskusliiton ja sen toimialaliittojen, Metsäteollisuus ry:n sekä muiden sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa niiltä osin, kun tehtäviä ei ole Ministeriöltä osoitettu Energiavirastolle.

3.3 Energiaviraston velvoitteet

Tavoitteiden saavuttamiseksi, ottaen huomioon vuosittain käytettävissä olevat määrärahat, Energiavirasto Ministeriön ohjauksessa

- osallistuu energiatehokkuussopimustoiminnan toimeenpanoon riittävin resurssein
- osallistuu elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen yhdessä Ministeriön, Keskusliiton ja sen toimialaliittojen, Metsäteollisuus ry:n sekä sopimustoiminnan toimeenpanoon osallistuvien tahojen kanssa niiltä osin, kun tehtävät on osoitettu Ministeriöltä Energiavirastolle
- seuraa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden toteutumista
- osallistuu sopimuksen toimeenpanoon liittyvien kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen yhdessä muiden sopimusosapuolten kanssa
- seuraa yritysten sopimusvelvoitteiden toteuttamista, lähettää Yritykselle huomautuksen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä ja tekee johtoryhmälle tarvittaessa ehdotuksen Yrityksen sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä johtuvista jatkotoimista
- osoittaa Motiva Oy:lle resursseja, jotta Motiva voi pitää yllä liittymisrekisteriä, tuottaa sopimuksen tavoitteiden ja vaikutusten toteutumisen seurantaan tarvittavaa tietoa, seurata toimenpideohjelmien toteutumista, tukea sopimustoiminnan viestintää ja ylläpitää verkkosivuja, osallistua elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnan kehittämiseen, ylläpitää ja kehittää sopimusten seurantajärjestelmää, osallistua toimenpideohjelmien vuosiraporttien kokoamiseen⁴ sekä tukea yritysten sopimuksen toimeenpanoa esimerkiksi tuottamalla tiedotus- ja koulutusmateriaalia hyvistä käytännöistä ja osallistua kehittämis- ja kokeiluhankkeiden toteuttamiseen.

3.4 Yrityksen toimenpiteet ja velvoitteet

3.4.1 Toimenpiteet asiakkaiden energiankäytön tehostamiseksi

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toiminnallisena tavoitteena on sisällyttää asiakkaiden energian loppukäytön tehostaminen energiapalveluilla osaksi Yrityksen käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Tällä toiminnalla tarkoitetaan toimia, jotka lisäävät asiakkaiden tietoisuutta omasta energiankäy-

⁵ Energiatehokkuuslain (1429/2014) 6 pykälän mukaisia suurten yritysten pakollisia energiakatselmuksia ei tueta.

töstään ja mahdollistavat asiakkaan energiankäytön tehostumisen. Toimenpiteet voivat olla käyttäytymiseen ja toimintatapamuutoksiin liittyviä viestinnällisiä toimia tai asiakkaan energiankäytön tehostamiseen tähtääviä laitteita. Energiatehokkuuden jatkuva parantaminen edellyttää johdon sitoutumista, pitkän aikavälin päämäärien ja tavoitteiden asettamista sekä niiden systemaattista toteuttamista ja seuranta.

Yritys sitoutuu kehittämään ja tarjoamaan lakisääteisten toimien lisäksi asiakkaan energiankäyttöön kohdistuvia energiatehokkuustoimia. Tällaiset toimet voivat liittyä esimerkiksi asiakkaille annettavaan energiatehokkuusviestintään, asiakkaille vuorovaikutteisesti annettavaan energiatehokkuusneuvontaan, asiakkaan energiankäytön kulutuspalautteen ja laskutuksen kehittämiseen. Lisäksi Yritys sitoutuu innovatiivisesti kehittämään asiakkailleen uusia energiapalveluita ja energiatehokkuustoimia.

Yritys sitoutuu energiapalvelujen tarjoamiseen asiakkaille sekä muihin kohdassa 3.4.1 esitettyihin niihin liittyviin toimenpiteisiin, kun se on taloudellisesti järkevää. Yritys toteuttaa energiatehokkuustoimet joko itse tai hankkii ne ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Yritys määrittelee kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön vaatimukset huomioon ottaen tuotteen hintaan sisältyvät ja erikseen laskutettavat toimet.

Toiminnan organisointi ja suunnittelu

Liittyessään sopimukseen Yritys nimeää yrityskohtaisen sopimuksen vastuuhenkilön ja halutessaan toimipaikka- ja /tai toimipaikkaryhmäkohtaiset⁶ vastuuhenkilöt. Yrityskohtainen sopimuksen vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä tämän toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa sekä toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisena vastuuhenkilönä ellei niitä ole erikseen määritetty.

Yritys sitoutuu asiakkaiden energian loppukäytön tehostamiseen

- sisällyttämällä vuoden kuluessa energiatehokkuussopimukseen liittymisestä asiakkaiden loppukäytön tehostamiseen liittyvät asiat Yrityksessä käytössä olevaan tai käyttöön otettavaan johtamisjärjestelmään tai mikäli Yrityksessä tai toimipaikoissa ei ole käytössä johtamisjärjestelmää, laatimaan vuoden kuluessa energiatehokkuussopimukseen liittymisestä erillisen suunnitelman asiakkaille tarjottavista energiapalveluista ja energiatehokkuustoimista.
- tarkistamalla suunnitelman vuosittain ja päivittämällä sen tarvittaessa.

Asiakkaisiin kohdistuvien energiapalvelujen ja energiatehokkuustoimien vuosittainen raportointi

Yritys raportoi vuosittain helmikuun loppuun mennessä energiatehokkuussopimuksen seurantajärjestelmään edellisenä vuonna asiakkaille tarjotuista energiapalveluista.

3.4.2 Yrityksen veloitteet oman energiankäytön tehostamiseksi

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen toiminnallisena tavoitteena on sisällyttää energiatehokkuuden jatkuva parantaminen osaksi Yrityksen käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Energiatehokkuuden jatkuva parantaminen edellyttää johdon sitoutumista, pitkän aikavälin päämäärien ja tavoitteiden asettamista sekä niiden systemaattista toteuttamista ja seuranta.

Yritys sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen kaukolämmön ja -jäähdytyksen erillistuotannossa⁷ sekä kaukolämmön, -jäähdytyksen ja sähkön siirrossa ja jakelussa sekä muihin kohdassa 3.4.2 esitettyihin tämän toimenpideohjelman toimenpiteisiin, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen perusteltua.

⁶ Jos Yrityksellä on suuri määrä pienehköjä samankaltaisia toimipaikkoja, energiatehokkuussopimukseen voidaan niistä muodostaa ns. toimipaikkaryhmä, joka määritellään liittymisvaiheessa. Osa yrityksen veloitteena olevista toimenpiteistä on sen jälkeen mahdollista kohdistaa em. toimipaikkaryhmille.

⁷ Yritys, jolla on kaukolämmön erillistuotantoa, soveltaa näiden toimipaikkojen osalta Energiantuotannon toimenpideohjelmassa esitettyjä menettelytapoja.

Toiminnan organisointi ja suunnittelu

Liittyessään sopimukseen Yritys nimeää liittymisasiakirjassaan yrityskohtaisen sopimuksen vastuuhenkilön ja halutessaan toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaiset⁶ vastuuhenkilöt. Yrityskohtainen sopimuksen vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä tämän toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa sekä toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisena vastuuhenkilönä ellei niitä ole erikseen määritetty.

Yritys laatii alla kuvatun aikataulun mukaisesti toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisen⁶ energiatehokkuuden tehostamissuunnitelman, joka sisältää aikataulutetut ja vastuutetut toimenpiteet kohdassa 2.2.2 määritettyjen Yrityksen tavoitteiden ja muiden tässä toimenpideohjelmassa mainittujen Yrityksen veloitteiden toteuttamiseksi. Yritys sisällyttää tehostamissuunnitelman Yrityksessä käytössä olevaan tai käyttöön otettavaan johtamisjärjestelmään tai mikäli Yrityksessä tai toimipaikoissa ei ole käytössä johtamisjärjestelmää Yritys laatii vastaavasti erillisen tehostamissuunnitelman.

Yritys, joka ei ole ollut mukana elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnassa sopimuskaudella 2008–2016:

- Vuoden kuluessa tähän toimenpideohjelmaan liittymisestä
 - määrittelee energiatehokkuustoiminnan vastuut ja
 - tunnistaa energiankäyttönsä selvittämällä toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisen energiankulutuksensa energialajeittain (sähkö, lämpö, polttoaineet).
- Kahden vuoden kuluessa tähän toimenpideohjelmaan liittymisestä
 - selvittää mahdollisuudet tehostaa energiankäyttöä. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi suorittamalla energiakatselmuksia tai muita vastaavia selvityksiä
 - asettaa toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaiset energiankäytön tehostamisen tavoitteet
 - laatii aikataulun kustannustehokkaiden energiankäytön tehostamistoimenpiteiden toteuttamiseksi.
- Tarkistaa tehostamissuunnitelman vuosittain ja päivittää sen tarvittaessa.

Yritys, joka on ollut mukana elinkeinoelämän energiatehokkuussopimustoiminnassa kaudella 2008–2016 ja on tehnyt tehostamissuunnitelman edellä mainitulla tavalla:

- Tarkistaa tehostamissuunnitelman vuosittain ja päivittää sen tarvittaessa.

Vuosittainen raportointi

Yritys raportoi vuosittain⁸ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1,9} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmaan liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisesti⁶ energiatehokkuussopimuksen seurantajärjestelmään.

Koulutus ja sisäinen viestintä

Yritys järjestää henkilökunnalleen koulutusta siten, että sen henkilökunnalla on omiin tehtäviinsä ja toimintaansa liittyen tarpeelliset tiedot ja valmiudet asiakkaiden energiankäytön tehostamiseen ja valmiudet energian tehokkaaseen käyttöön omassa toiminnassa.

Yritys pitää henkilökunnan tietoisena asetetuista tavoitteista ja toimenpiteistä energiatehokkuuden jatkuvan parantamisen toteuttamiseksi sekä saavutetuista tuloksista.

⁸ Yritys sitoutuu Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittyessään raportoimaan vuonna 2026 vuoden 2025 vastaavat tiedot. Mikäli yritys irtautuu sopimuksesta 31.12.2020, se sitoutuu raportoimaan vuonna 2021 vuoden 2020 tiedot.

⁹ Mikäli yritys antaa liittyessään valtuutuksen, voidaan energiankäyttötiedot siirtää energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmään Energiateollisuus ry:stä sähkö- ja kaukolämpötilastokyselyihin kerätystä aineistosta.

Energiatehokkuus suunnittelussa ja hankinnoissa

Yritys ottaa energiatehokkuuden huomioon sähkö- sekä kaukolämpö ja -jäähdytysjärjestelmän suunnittelussa. Yritys sisällyttää hankintojen energiatehokkuusohjeet osaksi yrityksen hankintamenettelyjä siten, että osto- ja investointitoiminnoissa otetaan huomioon hankintakustannusten lisäksi myös tulevat energiakustannukset ja käyttöikä.

Uusi energiatehokas teknologia ja toimintatavat

Yritys pyrkii uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen perusteltua.

Logistiikan energiatehokkuus

Yritys pyrkii tehostamaan toimintaansa liittyvien kuljetusten ja varastoinnin energiatehokkuutta yhteistyössä alan palveluyritysten kanssa.

3.4.3 Sopimusveloitteiden toimeenpano energiahallintajärjestelmällä

Mikäli Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen liittynyt Yritys haluaa, se voi kohdassa 3.4.2 kuvattujen veloitteiden sijasta sitoutua energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen ottamalla 12 kuukauden kuluessa energiatehokkuussopimukseen liittymisestä käyttöön Energiatehokkuusjärjestelmän ETJ¹⁰. Johdon katselmuksella varmistetaan, että valittu energiatehokkuus- tai energiahallintajärjestelmä on käytössä sen edellyttämällä tavalla. Yritys sitoutuu tällöin käyttämään järjestelmää¹¹ koko sopimuskauden ajan.

Yritys sisällyttää energiahallintajärjestelmään myös asiakkaisiin kohdistuvat toimenpiteet ja niiden tavoitteet (kohta 3.4.1).

Yritys nimeää liittymisasiakirjassaan yrityskohtaisen sopimuksen vastuuhenkilön sekä toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaiset⁶ vastuuhenkilöt. Yrityskohtainen vastuuhenkilö toimii yhteyshenkilönä tämän toimenpideohjelman toimeenpanoon liittyvissä asioissa sekä toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisena vastuuhenkilönä ellei niitä ole erikseen määritetty.

Yritys raportoi vuosittain⁸ helmikuun loppuun mennessä edellisen vuoden energiankäytöstä^{1,9} ja siihen liittyvistä tehostamistoimista sekä muiden toimenpideohjelmaan liittyvien toimien toteutumisesta toimipaikka- ja/tai toimipaikkaryhmäkohtaisesti energiatehokkuussopimuksen seurantajärjestelmään.

Lisäksi yritys pyrkii uuden energiatehokkaan teknologian käyttöönottoon, kun se on teknisesti, taloudellisesti sekä terveys-, turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen perusteltua. Yritys pyrkii myös tehostamaan kuljetusten energiatehokkuutta parantamalla kuljetusten logistiikkaa ja energiankäyttöä yhteistyössä näitä palveluja tarjoavien yritysten kanssa.

4 Ohjausryhmä

Toimialaliitto nimeää ohjausryhmän¹² ohjaamaan ja seuraamaan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen energiapalvelujen toimenpideohjelman toimeenpanoa. Ohjausryhmään kutsutaan tämän toimenpideohjelman toimeenpanon kannalta keskeisten tahojen ja toimialan yritysten edustajia.

Ohjausryhmän tehtävänä on seurata toimenpideohjelman toimeenpanon etenemistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä muiden sopimusjärjestelmään liittyvien veloitteiden toteutumista ja tehdä sopimustoimintaan ja sen viestintään liittyviä toimia ja kehittämisehdotuksia.

¹⁰ Yritys voi [ETJ](#) energiatehokkuusjärjestelmän sijasta vaihtoehtoisesti ottaa käyttöön [ETJ+](#) tai ISO 50001 energiahallintajärjestelmän.

¹¹ ETJ, ETJ+ tai ISO50001

¹² Tai muun tahon, jossa toimenpideohjelman toimeenpanoa seurataan ja käsitellään vähintään kerran vuodessa.

5 Sopimuksen irtisanominen, sopimuksesta erottaminen, mahdolliset seuraamukset sekä sopimuksesta irtautuminen

5.1 Yrityksen irtisanoutuminen sopimuksesta ja sen mahdolliset seuraamukset

Yritys voi irtisanoutua Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta ilmoittamalla siitä kirjallisesti Energiavirastolle¹³ ja Toimialaliitolle. Irtisanoutumisilmoituksessaan Yritys sitoutuu ilmoittamaan mahdolliset sopimuskauden aikana energiatehokkuussopimuksen perusteella saamansa energiatuet.

Sopimuksesta irtisanoutuvan Yrityksen tämän sopimuksen perusteella saamat energiatuet voidaan periä takaisin siten, kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tuen myöntöpäätökseen. Tuen myöntänyt viranomainen päättää tuen takaisinperinnästä tapauskohtaisesti.

5.2 Yrityksen erottaminen sopimuksesta ja sen mahdolliset seuraamukset

Yritys voidaan erottaa Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta, mikäli Yritys ei toteuta niitä velvoitteita, joihin se on siihen liittyessään sitoutunut. Erottamisperusteina voivat olla toistuvat laiminlyönnit sopimuksen mukaisissa Yrityksen veloitteiden toimeenpanossa tai niiden raportoinnissa energiatehokkuussopimustoiminnan seurantajärjestelmään.

Havaittuaan sopimusveloitteen laiminlyönnin, Energiavirasto lähettää Yritykselle huomautuksen. Jos Yritys ei sille annettussa määräajassa korjaa toimintaansa hyväksyttävästi, Energiavirasto tekee Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen johtoryhmälle ehdotuksen jatkotoimista. Päätös Yrityksen erottamisesta Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta tehdään aina johtoryhmässä.

Sopimuksesta erotetun Yrityksen tämän sopimuksen perusteella saamat energiatuet voidaan periä takaisin siten, kuin takaisinperintään liittyvät ehdot on kirjattu kyseiseen tuen myöntöpäätökseen. Tuen myöntänyt viranomainen päättää tuen takaisinperinnästä tapauskohtaisesti.

5.3 Yrityksen irtautuminen Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksesta 31.12.2020

Mikäli Yritys toimittaa asianmukaisesti täytetyn liittymisasiakirjan Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimukseen 31.12.2018 mennessä se voi ilman kohdissa 5.1 ja 5.2 kuvattuja energiatukiin liittyviä seuraamuksia irtautua sopimuksesta ensimmäisen sopimusjakson päättyessä 31.12.2020⁸. Yrityksen on ilmoitettava sopimuksesta irtautumisestaan kirjallisesti Energiavirastolle¹³ ja Toimialaliitolle vuoden 2020 loppuun mennessä. Tässä kohdassa mainittu irtautuminen ei koske Yrityksiä, jotka toimittavat liittymisasiakirjan 1.1.2019 alkaen.

6 Liittymä energiatehokkuuslain toimeenpanoon suuressa yrityksessä¹⁴

Energiatehokkuuslaki (1429/2014) velvoittaa suuret yritykset tekemään yrityksen energiakatselmuksen neljän vuoden välein. Yrityksen katsotaan täyttäneen vaatimukset pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta, mikäli yritys on liittynyt energiatehokkuussopimukseen ja yrityksellä on käytössä energiatehokkuusjärjestelmä ETJ⁺, jonka ei tarvitse olla sertifioitu. Energiavirasto valvoo tällöin erikseen ETJ⁺:n toimeenpanoa yrityksessä.

¹³ kirjaamo@energiavirasto.fi

¹⁴ Suureksi yritykseksi määritellään (Komission suositus 2003/361/EY), yritys tai konserni, jonka

- työntekijämäärä on yli 250 tai
- liikevaihto on yli 50 M€ ja tase yli 43 M€.

Tarkasteltaessa edellä mainittujen raja-arvojen täyttymistä on otettava huomioon myös yksittäisen yrityksen omistussuhteet, vaikka raja-arvot eivät toteutuisi kyseisen yksittäisen yrityksen osalta <https://www.energiavirasto.fi/suurten-yritysten-pakolliset-katselmuksel>.

Laajennus Energiapalvelujen toimenpideohjelman kohderyhmään

Elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen johtoryhmä päätti 2.10.2019 kokouksessa, että [Energiapalvelujen toimenpideohjelman](#) kohdassa 1.2 määritettyä toimenpideohjelman kohderyhmää laajennetaan. Energiapalvelujen toimenpideohjelman liittynyt tai liittyvä yritys voi liittää sopimukseensa myös sen hallinnassa olevan vesiliiketoiminnan. Vesiliiketoiminta liitetään Energiapalvelujen toimenpideohjelman omana raportoivana toimipaikkana vastaavasti kuin Yleisen teollisuuden toimenpideohjelman ja kunta-alan sopimukseen liitetyt vastaavat toiminnot.

Edellä olevaa toimenpideohjelman kohderyhmän laajennusta vastaavat muutokset tehdään Energiapalvelujen toimenpideohjelman liittymisasiakirjan liitteenä olevaan liittymistietolomakkeeseen.

Mikäli Energiapalvelujen toimenpideohjelman aiemmin **liittynyt yritys** liittää sopimukseensa myöhemmin vesiliiketoiminnan, se ilmoittaa vesiliiketoiminnan lisäämisestä Motivalle seuranta-apu@motiva.fi ja päivittää ohjeellista vuodelle 2025 energiamääränä (MWh) asettamaansa yrityksen oman energiankäytön tehostamisen tavoitetta vastaamaan uutta tilannetta Energiapalvelujen toimenpideohjelman kohdan 2.2.2 mukaisesti.

Mikäli Energiapalvelujen toimenpideohjelman **liittyvä yritys** liittää muun toimintansa ohessa sopimukseensa vesiliiketoiminnan, asetetaan vesiliiketoimintaa koskevan oman energiankäytön tehostamiselle tavoite Energiapalvelujen toimenpideohjelman kohdan 2.2.2 mukaisesti. Välitavoitetta ei aseteta elokuun 2019 jälkeen.